1846.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 6 April.

... dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentiën ... à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven ...halve 55 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

...., den 27. Maart. Eene in het jaar 1841 ge...ging is dezer dagen door de misdadigster be.... Luitenant *von Gagern* huwde namelijk, ...lijke hollandsche vrouw, die van de hol...koloniën eene Mulatte als slavin medegebragt had. ... tegen het huwelijk harer meesteres, en gaf ...ermalen te kennen; dit gevoel steeg echter tot ..., toen zij van haren nieuwen gebieder teregtwij... strafoefeningen door middel van oorvegen ontving. ...op werd luitenant *von Gagern* ziek; zijne maag ... gewone spijzen niet meer verdragen en hij stierf ...arij 1841 eenen schrikkelijken, zwaren dood, vol... gevoelen der geneesheeren, ten gevolge van stik... door overmaat aan vochten. Na verloop van vijf jaren ... de eigenlijke toedragt der zaak bekend geworden; ... Mulatte heeft op haar sterfbed bekend, dat zij lui... *von Gagern* vergiftigd heeft.

ENGELAND.

...., den 30. Maart. Verscheidene vaartuigen, ... albier aangekomen zijn, berigten, dat zij ... vliegen springhanen gezien hebben op de hoogte van ...delijke eilanden. De verschillende opgaven verge..., blijkt het, dat deze insekten zich hebben uitge... over eene ruimte van 600 vierkante mijlen. Kapitein ... van het schip *Hercules*, ontmoette op den 16. gr. ... 36 breedte, en zeilde midden door dezelve van ...west, 500 of 600 mijlen ver, eerst van dezelve be...vondende op 1000 mijlen afstand van het land. De ... *G. Hurd*, een passagier aan boord van het schip ... *Jenkins*, geeft hetzelfde berigt en voegt daar bij, ...ele springhanen in de lucht zoowel als in het wa..., en dat zij gedurende verscheidene dagen velen ... op de masten en zeilen van het schip hadden ge.... Zij dreven op het water rond, somwijlen in bree... dan weder in bogtige rijën, gelijk zeegras aan den ... van den golfstroom. Dezen heer gelooft, dat ... de Afrikaansche kust moeten gewaaid zijn,

BELGIE.

...TWERPEN, den 2. April. Onder de april-visschen, ... gisteren door verscheidene dagbladen wierden opge..., bemerken wij eene uitvinding bestemd om de guil...tine te vervangen. Deze uitvinding bestaat in een magtig ...-machien, hetwelk men zou laden. De misda... op het schavot staande, en geenen bloedigen toestel ..., zou geenen schrik krijgen; maar op hetzelfde oogen... zou hij door eene electrische straal getroffen en dood ... worden, zonder dat er eenig bloed zou zijn ver.... De uitvinding is onze verfijnde beschaving waarlijk ...dig!

NEDERLANDEN.

...HERTOGENBOSCH, den 1. April. Zoo als wij in ons ... uitgegeven nommer gemeld hebben, is in de vergade... van den raad dezer stad op heden gehouden, mede...ing ontvangen van een koninklijk besluit van 11 Maart ll., ... bij de heer *Dirk Dronkers*, wonende te Middelburg, voor ... firma van *Dronkers en Comp.* verklaard wordt concessi... van een zeeuwschen, noord-brabandschen, limburg... spoorweg, alsmede de overeenkomst op dien zelfden ... tusschen hunne excellentien de ministers van binnen...sche zaken en van finantien en genoemde heer *Dron*... getroffen en door Zijne Majesteit goedgekeurd, waaruit ...tende dat die weg ook deze stad zal aandoen, en bin... dezelve, naar luid van art. 20 dier overeenkomst een ... zal worden gevestigd.

... stedelijke regering heeft zich beijverd, deze voor de ... onzer provincie zoo heugelijke tijding aan de In...tenen bekend te maken door de afkondigen eener pu...

Dadelijk na die afkondiging weergalmde het vreugdaankondigend klokkenspel en het gelui der klokken verspreidde wijd en zijd de blijde mare. Uit de stadstoren, de publieke en ook een aantal particuliere gebouwen werd, tot teeken van vreugd, de nationale vlag uitgestoken; terwijl door de geheele stad eene aandoening van regtmatige blijdschap zigtbaar was.

Eere en dank zij der stedelijke regering, die door volharding en het trotseren van een aantal gerezen moeijelijkheden, over van eenige zijden opgeworpen bezwaren gezegevierd heeft; eere en dank aan allen, die middelijk of onmiddelijk tot het in stand komen dezer hoogstgewigtige bepaling hebben medegewerkt. Dank der hooge regering, die het welzijn onzer hoofdstad gesteld heeft boven de veelal denkbeeldige bezwaren, en haar niet heeft willen berooven van een middel, om haar uit den staat van kwijning, waarin zij maar al te lang verkeerd heeft, op te beuren terwijl indien haar dit laats hulpmiddel ontvallen ware, alle hoop van herstel en van verderen bloei voor haar verdwenen ware geweest. Deze zoo edelmoedige beschikking kan niet anders dan de reeds zoo innig bestaande liefde en verknochtheid van noord-brabands ingezetenen, en vooral van de ingezetenen van 's Hertogenbosch jegens den geeerbiedigden en hooggeschatten koning *Willem II* op nieuw aanvuren en nog verlevendigen. Met een blij hart en opregt gemoed galme uit alle monden de kreet: *leve de koning! leve de regering van 's Hertogenbosch!* Ook den heer *Dirk Dronkers*, den concessionaris van den genoemden spoorweg, zij onze hulde geboden. Zijne ijverige pogingen, zijne verlichte en voorlichtende geschriften hebben veel toegebragt, om deze bron van welvaart voor ons gewest en de naburige gewesten te openen. Door de bevorddering van de welvaart van een gedeelte des Vaderlands heeft hij niet alleen zich jegens dat gedeelte maar ook jegens het geheel verdienstelijk gemaakt. Hij vinde daarvoor zijn loon in zijn eigen bewust zijn en in de luide toejuichingen der gansche natie en harer regering!

(N. Brab.)

— In den nacht tusschen donderdag en vrijdag barste in eenen stal van eenen landbouwer, op de Rowe Heide onder Nistelrode, een hevige brand uit, welks gevolgen nog ijsselijker waren geweest, indien de huisgenooten, die in hunnen eersten slaap lagen, niet gelukkiglijk door het geloei der beesten waren gewekt geworden. Weinige oogenblikken zijn er slechts noodig geweest, om het schamele fortuintje genoegzaam volkomen te verwoesten, dat een ijverige huisvader, die zich voor eenige jaren, met geringe middelen op de dorre heide had nedergeslagen, zich door eenen voorbeeldeloozen vlijt en onvermoeijelijken arbeid had weten te verschaffen. De geheele voorraad is met vier koeijen eene prooi der vlammen geworden; terwijl het den ongelukkigen vader en zijne brave zonen, niet dan met levensgevaar is gelukt, den os en nog een stuk vee, dat deerlijk gebravend is, aan het vernielende vuur te onttrekken. Niets was tegen brandschade verzekerd. Algemeen schrijft men het onheil aan wraakzuchtige kwaadwilligheid toe; indien ik wel ben onderrigt, dan bevinden zich reeds twee personen, op wien men vermoeden heeft, in handen der justitie.

— De *Middelburgsche Courant* verzekert, dat de heer *D. Dronkers*, in plaats van zijne concessie verkocht te hebben, het voornemen heeft, om die zaak ten einde voort te zetten. Dit is de beste wederlegging van de reeds hierop gemaakte aanmerkingen. Wij verheugen ons over dit besluit van den heer *Dronkers*, en wenschen hem goed succes op zijn voornemen, dat in den geest der oude zeeuwen is, die zelfstandig doorzetteden, wat zij begonnen, en er niet tegen op zagen, om zelve de moeite en zorgen te dragen, die voortvloeiden uit hunne plannen, maar daardoor ook de welvaart van hun vaderland en gewest bevorderden.

(Goessche Courant.)

— Den 2. April e. k. is voor de burgerlijke kamer van den Hoogen Raad de vraag bepleit, of de wet van 29 Nivose, 12e. jaar nog als zoodanig hier te lande kracht bezit. Een vader van zeven kinderen heeft namelijk den staat, krachtens die wet, tot opvoeding van één zoon, aangesproken. Een aantal vaders wachten met groote belangstelling naar 't antwoord op die vraag.

INGEZONDEN STUKKEN.

Het Provinciaal Geregtshof te Overijssel in de zaak der Israëlitische Hoofd-Synagoge te Zwolle, tegen de Ring-Synagoge te Assen.

(Vervolg en slot.)

In de handen van een Joodsche Rabbijn berust niet zelden het geheele geestelijke, godsdienstige en intellectuele leven zijner leken. Hij is de herder die de kudde naar geestbeschaving, zedelijke en maatschappelijke verlichting voorwaarts doet streven, of die dezelve naar de duisternisse terug drijft en aan de rotsen van schadelijk bijgeloof en vooroordeel weet te kluisteren. Wij houden iedere overheid voor tijranniek die zich zulke aanmatigingen veroorloofd en helaas! wij zien nergens dat de *genomene* praerogativen ten nutte en in het ware en welberekende belang der Joodsch, Nederlandsche bevolking ooit of immer werden aangewend.

Dat verbod om buitenlanders tot het Rabbinale ambt toe te laten, dat meesterspelen in de verkiezingen der Joodsche leeraren (NB. altijd genoegzaam met gesloten beurs) zijn te regt, als fijn gesponnen en overdekte netten en strikken, aan te merken, in welke het *jus in sacra*, in den uitgestrektsten zin des woords, bestendiglijk op den *loer* ligt.

Dat de kleinere gemeenten tot het salaris van den Opper-Rabbijn moeten bijdragen, ten gevolge waarvan Assen quota aan Zwolle betaalt, is natuurlijk en ontegenzeggelijk *een* der middelen om tot de uitoefening van dit *jus in sacra* te geraken.

Wij gaan verder.

Ieder steller van een Joodsch kerk-reglement verkeert in de volstrekte onmogelijkheid het *jus in sacra* te vermijden; het departement van eeredienst zal, bij het ontwerpen van het ring-reglement, wel degelijk in hetzelfde geval verkeert hebben.

Bij de onderscheidene kerk-reglementen der Israëlitische Hoofd-Sijnagogen in Nederland, zijn een legio verordeningen, voorschriften en instructien te vinden, die onmiddelijk met godsdienst en eeredienst in verband staan, die onmiddelijk in godsdienst en eeredienst tasten en ingrijpen, en zonder welke eene Joodsch-kerkelijke gemeente volmaakt onbestaanbaar is. Wij zullen ons van de opsomming derzelven ontslaan, dewijl wij haar, wegens de notoriteit dezer verordeningen, die zoo wel zaken als ambtspligten betreffen, overtollig achten.

Wij moeten echter naauwkeurig zijn; de Hoofd-Sijnagogen hebben zelf hare reglementen geroncepieerd onder sanctie van eeredienst; met de Ring- en Bij-Kerken, is het *anders* gelegen, *hare* reglementen heeft Zijne Excellentie de minister, op voordragt der eerzame Hoofd-Commissie ontworpen. Zijne Excellentie de minister welgemeld, heeft bij de eerstgemelde reglementen nogthans het regt, dezelve te eluideren, een regt dat Z. E., meermalen *ongerept* heeft uitgeoefend; dan heeft Z. E. het regt de ampliatien, door de kerkeraden daargesteld, goed te keuren, buiten welke goedkeuring dezelve onverbindbaar zijn; later *nam* Zijne Excellentie zich het regt (hetwelk hem echter wel degelijk betwist werd) de reglementen eigenmagtig, en na *gehoord* de Hoofd-Commissie, te veranderen: zeggen nu de kerkeraden, wij willen veranderingen in onze bedienaars van de godsdienst, in onze hal- en bad-inrigtingen begraafplaatsen enz., en bepalen zij deze veranderingen, indien het zoo te pas komt, bij wijze van ampliatie der kerk-reglementen, dan heeft Zijne Excellentie de minister het regt zijn wil, op de hem soms onbekende inzigten en

DE POMMERSCHE BOER.

...volgende anecdote zal men te vergeefs onder de tallooze ... dergenen zoeken, die onder de regering van den groo... Frederik zich zouden hebben toegedragen; zij leeft nog slechts ... den mond van oude landlieden, wier opteekening men dan ... daaraan dank wijt, evenwel met weglating des plat Duitsch... ...schen tongvals, welke bovendien den minsten lezers ver...baar zoude zijn.

... handel der landlieden in de meeste oorden van beneden-...meren bestaat in den verkoop van gerookt varkensvleesch en ..., welke in groote hoeveelheid naar de hoofdstad of naar ... nabijgelegene zeesteden verzonden worden. Nog in de laatste ...jaren des grooten konings veroorloofden zich de edellieden ... beneden-Pommeren als een overblijfsel van de bestaande en ... allengerhand afgeschafte lijfeigenschap, om hunne boeren lig... ...lijk te laten tuchtigen. Zulk een gedrag had waarlijk ... kennis van de hooge regering moeten komen, doch waar geen ... klager is, is ook geen regter; de boeren, aan dezelfde behan... ... nog gewoon, zwegen, tot eindelijk deze barbaarsche ge... ... door bepaalde wetten werd afgeschaft.

... een dorp in de omstreken van Treptow aan de Rega, ... de hof van een boer met den tuin eens edelmans onmid... ... aan elkander; de onachtzame tuinier liet de tuindeur open ... en zoo geschiedde het dan, dat een bij uitstek groot ... van den boer den tuin bezocht, en onder de planten en ... eene vreeselijke verwoesting aanrigtte. De in toorn ont... ... heer liet dadelijk den boer halen, en in weerwil dat de arme duivel bad, dat de tuinier in het vervolg de tuindeur zou sluiten, dat een varken een redeloos dier was, dat hij het niet met een' ketting kon rondleiden; — niets mogt helpen, hem werden zonder verdere omstandigheden vijftig stokslagen toegeteld. »Komt uw beest," riep de woedende edelman hem na, »nog eens in mijn' tuin, dan schiet ik het dood, en geef het mijne knechts ten geschenke." Met dit bescheid kon de boer heen gaan.

Doch de tuindeur werd even als te voren zelden gesloten, en zoo geschiedde het dan, dat het varken van den boer nogmaals eens zijne gewone wandeling deed, om zich in het mijngraven te oefenen. De edelman stond juist aan het venster, schielijk greep hij een geweer van den wand gaf vuur, het varken viel dood ter aarde, en werd onmiddelijk aan de gezamentlijke knechts ten geschenke gegeven.

Die slag trof den armen boer harder dan vroeger de vijftig slagen op den rug. Een groot gedeelte van zijn jaarlijksch inkomen bestond in dit varken; hem was een hemeltergend onregt geschied, daarvan was hij overtuigd, doch om een proces te beginnen, den jonker bij de regering aan te klagen, daartoe wist hij, behoort geld en tijd. Geld had hij niet, en de tijd naderde, waarop hij van het gekochte varken den impost moest betalen; hij wist verder van hooren zeggen, dat lieden, in benarde omstandigheden zich bevindende, zich-zelven aan den Koning hadden gewend, dat zulks echter schriftelijk moest geschieden, wist hij ook; doch schrijven kon de arme duivel niet, wat was hierin te doen? Hij kocht een vel papier, en ging daarmede naar den Pastoor van zijn dorp.

De Boer. Goede morgen, heer Pastoor! gij zult reeds mijne geschiedenis weten, van wegens de stokslagen en het varken; hier is papier, gij hebt immers gestudeerd, maak mij eens een Plique, (hij wilde vermoedelijk zeggen: Supplique.)

Pastoor. Mijn vriend! ik ben geen regtsgeleerde, maar wel een godgeleerde; ik kan zoo iets niet maken; en wat wildet gij dan eigenlijk met dat ding aanvangen?

Boer. Ik ga daarmede naar den Koning die moet mij helpen, en, wanneer gij geen Plique kunt maken, geef mij dan maar pen en inkt, dan maak ik er zelf een.

Pastoor. Doch gij kunt immers niet schrijven, zoo veel ik weet.

Boer. Dat doet niets af, geef maar hier, de Koning zal wel begrijpen, wat ik meen.

De Pastoor haalde nu pen en inkt; de boer zette zich neder en teekende op het papier twee vierhoeken. »Dat zijn de tuinen;" zeide hij teekenend; een rond gat, »dat is de deur, die de slungel zou hebben laten toemaken;" thans teekende hij een figuur op den grond liggende, »dat is mijn varken," onderrigtte hij den Pastoor, »en die hier," onderwijl hij eene figuur met een geweer er op kladde, waar de rook van uitging, »die hier is de edelman; ziet gij, heer Pastoor, dat is een Plique, zoo als gij er een zoudt gemaakt hebben!" »Ik dank u wel mijn vriend," vervolgde de onderrigtte Pastoor, »ik heb het goed begrepen;" de boer ging onmiddelijk naar huis.

Dadelijk trok hij zijn zondagsrok aan. Eene korf met een voorraad brood en een vaatje gezouten boter werd omgehangen, een duchtige hagedoornstok volmaakte de reisekwiepaadje van den eerlijken boer, die thans zoo uitgerust met weinige groschen in den zak, doch met groot vertrouwen in het hart op de genade zijns Konings de reis over de dertig mijlen naar Potsdam aanvaardde.

(Vervolg hierna.)

vredeklagen zijner onderhoorigen en raadgevers bereidende, te laten gelden, en de amplistien onzeldend te verklaren. Verkiest de hooge regering nu *by voorbeeld*, op russische wijze, te een of anner tijd, den Joden godsdienstige baden, beestensnijders, afzonderlijke begraafplaatsen en wat dies meer zij, te verbieden of te ontzeggen, welnu dan staan haar twee middelen ten dienst: het *eene*, is een imperieus *bevel*, voor welks *nakoming* de allerpharmante Hoofd-Commissie tot de zaken der Israëliten verpligt is zorg te dragen, blijkens haren eersamen en schitterenden last, vervat in litt. C, art. 7, Koninklijk besluit 6. Julij 1817, verordening 15, gestaatsraad en gestaatsblad Sep. 1826; en het andere eene ministerieele algemeene amplistie der Joodsche kerkreglementen door Zijne Excellentie den minister van eeredienst vastgesteld naar aanleiding der dispositie, 20. Mei 1825, No. 15, verord. 83; het allervrijpostigste stuk dat immer zich een minister van een constitutioneel vorst zich in het gebied der kerk heeft veroorloofd!

Wij hooren ons toeroepen: tot zulk een uiterste *zal* het nimmer komen" maar het *kan* er toe komen! Ei lieve, laat uwe deuren des nachts ongegrendeld, uwe kisten en kasten open . . . . wie zal u iets ontnemen? De pen regeert de wereld; zij is de meester, wat geschreven is, staat geschreven, en van schrijven tot handelen over te gaan kost naar gelang van omstandigheden, weinig moeite.

Met het ring-reglement is men in hetzelfde uiterste vervallen; ook daarin bevinden zich eene menigte bepalingen, die met godsdienst, de bedienaars derzelven, en met andere godsdienstige punten, in verband staan, en Zijne Excellentie de Minister zich, bij art. 134, in een algemeene zin, het uitsluitend regt aanmatigt, van dusdanige *interpretatie alteratie en amplicatie als naar gelang van omstandigheden geraden zal worden geoordeeld.*

Zoo ergens dan vertoont zich hier het *jus in sacra* van deszelfs hatelijkste zijde.

Zoo stelt art. 133, mede in een algemeenen zin, alle *gebruiken* en reglementen buiten effect, die met de organieke besluiten en het ministerieel reglement strijdig zijn.

Art. 80 vermeet zich zelf *verlof te vergunnen*, in de Sijnagogen en bij gelegenheid der *godsdienstige* ceremonien en geld-offeringen, de individus der gemeente, bij hunne *hebreeuwsche* namen te noemen; het ware inderdaad koddig wanneer het Zijne Excellentie den Minister van Eeredienst, heden of morgen behaagde, bij wijze van amplistie, voor te schrijven, dat de *individus* niet meer in het hebreeuws maar met hunne geslachtnamen, b. v. JACQUES BLOEMENSTEIN, HENRY LE GRAND, GABRIEL VAN LEEUWEN etc., voor de boeken MOZES moesten geroepen worden!

In het tweede lid *verbiedt* Zijne Excellentie denzelfden individu *buiten* deze gevallen, hebreeuwsche namen te voeren, dit voorschrift van een Minister van Eeredienst in een kerk-reglement is bijna geen betoog waardig.

Nu ja, er bestaan een legio dingen die goed, heilzaam en wenschelijk zijn, maar wij leven in een' constitutionelen staat. Het goede moet, wil het *geldend* zijn, den wettelijken, constitutionelen vorm hebben.

Onder de uitoefening van het *jus in sacra* rangschikken wij tevens de bepaling, volgens welke de grootere en ook de kleinere gemeenten geene talmudische casuisten mogen bezigen, ten zij dezelve, door een speculatief en geraddraaid collegie van examinatoren, onderzocht en toegelaten zijn. De kroon is *en règle*, wanneer zij de keus van godsdienstleeraren aan hare goed- of afkeuring onderwerpt, maar met casnisten bij het joodsche kerkgenootschap, wier uitspraak zich tot nietigheden, die dikwerf met kelder en keuken in betrekking staan, heeft de kroon niets te beschikken; en wanneer de kerkbesturen aan dergelijke *schriftgeleerden* genoegzame bedrevenheid voor hunne functien toekennen, dan is zulks voldoende; zulke lieden bezitten doorgaans meer talmudistische kennis dan menig Rabbijn die met wijdsche titelen praalt.

Eindelijk is art. 81 van het algemeen ring-reglement het ergste *jus in sacra* dat men zich voorstellen kan. De verordening dat een *Rabbyn* als erkend en openbaar geestelijk ambtenaar, geene huwelijken mag inzegenen of scheiden, die niet te voren burgerlijk voltrokken of regterlijk gescheiden zijn, is doelmatig en heilzaam; — maar die bepaling dat geene inzegeningen geldend zijn, dan die welke, bij uitsluiting door een Rabbijn of zijn substituut geschieden, is, hoezeer wij de wijsheid en de ordelijkheid daarvan erkennen, tegen de voorschriften der mozaische godsdienst.

Ten gevolge dezer voorschriften, is ieder Israëliet, niemand uitgezonderd, wanneer hij slechts geschiktheid daartoe bezit, tot het inzegenen van huwelijken, bevoegd; wij gaan verder: Als een Israëliet, onder twee mannelijke getuigen, een meisje, met hare toestemming, een ring aan den vinger steekt, en daarbij zeker formulier uitspreekt, dan is zij zijne vrouw, dan is de kerkelijke huwelijksband onverbreekbaar, tot zoolang hij door eene vormelijke *get* of echtscheiding onthonden is, en wij uitleggen hier de verzekering af, dat de liberaalste Duitsche Rabbijn, en al ware het GOLDHEIM en SALOMON in eigen persoon, voor geene schatten gouds, eene *vrouw* kerkelijk in den echt zonde verbinden, wanneer zij, langs de voormelde wijze, door een ander *gezigend* ware.

Hoe is het nu mogelijk dat het ministerie zich, tegen eene kerkelijke instelling en tegen het afschaffen van welke heeren Amsterdamsche Gaillim nog onlangs ijverden, in postuur kan stellen zoo als wezenlijk in art. 81 het geval is? Hoe is het mogelijk, vragen wij, dat de minister van eerendienst der kerk verbieden kan te erkennen, hetgeen de kerk zich als verbliudend verklaart? Indien dit geen *jus in sacra* heet, dan bekennen wij niet te weten, wat *jus in sacra* is of heeten *kan!*

Voegt men daar nu bij, dat het ministerie schoolwerken bekroont, in welken de talmud, waarin deze huwelijkswetten (men zie MENDELSSOHNS vertaling derzelven) in die derzelver uitgebreidheid, beschreven zijn, als goddelijke openbaring wordt erkend, en dat het ministerie de invoering dezer boeken gebiedt, dan zou men bijna verleeed worden eene vraag op te werpen, die zonder zielkundige kennis niet wel op de lossen is!

Wij gelooven hiermede onze taak volbragt te hebben, en zien met belangstelling den uitslag der zaak te gemoet.

—

In de *Vlissingsche Courant* van den 30. maart, en ook in andere Nieuwsbladen, leest men, dat Professor MAGENDIE te Parijs in 1823 een persoon van de hondsdolheid zou genezen hebben, door hem warm water in de aderen te spuiten. Hoe ver dit verhaal van de waarheid afwijkt, moge blijken uit 's Hoogleeraars eigene woorden in zijne *Leçons sur les phénomènes physiques de la vie*, van veel later dagteekening. Uit de les van den 22. februarij 1837, vertaal ik het volgende:

« Ik had opgemerkt dat de dolle honden door eene inspuiting van warm water in de aderen, bedaard werden; ik beproefde diensvolgens hetzelfde middel op menschen die de watervrees hadden. Het gelukte mij daardoor de aanvallen van woede te matigen, en te bewerken dat de laatste levensoogenblikken van verscheidene aan watervrees lijdende personen kalm en bedaard waren; *maar nooit heb ik eene volkomen genezing verkregen.* Een enkele reis, en het was een der zoetste genietingen mijns levens, een enkele reis vleide ik mij met eenen goeden uitslag: de persoon leefde acht dagen, maar bezweek eindelijk. Ik weet niet of nieuwe pogingen gelukkiger zullen uitvallen; maar al bleven dezelve onvermogend, men heeft al iets voor de menschheid gedaan, wanneer men een middel gevonden heeft om die verschrikkelijke storingen te bedaren, waarbij de mensch al de helderheid van zijnen geest behoudt, en den dood onder de ijselijkste gedaante ziet naken."

Tot dus verre Professor MAGENDIE; zijne woorden hebben geene nadere verklaring noodig.

N. K.

—

Kan het waarheid wezen, dat de uitspattingen der soldaten, veeltijds aan het brood is toeteschrijven? en velen om daartoe te geraken aan onderofficiers- of soldaten-vrouwen, in de kazernen hun brood, in ééns voor eene maand verkoopen?

Als dat waarheid is, is het dan ook waarheid, dat op den dag der distributie het brood rond wordt gevent en dit de intrest van het voorgeschotene opleverd?

Als dat alles waarheid is, ware het dan niet raadzaam, dat het brood, bij de uitgave, werd doorsneden in twee of vier stukken, om het opkoopen te beletten, waardoor vele overtredingen, tengevolge daarvan, zullen worden gekeerd, en menig een, die nu het brood van zijnen kameraad aanspreekt, van kruiwagenstraf bevrijd zal blijven?

M. EEN BROODBAKKER.

MENGELINGEN.

Een arbeider aan de havenwerken te Parijs, genaamd BENJAMIN, die gemakkelijk tot het reuzengeslacht mag gerangschikt worden, en wiens stentorstem den knapsten redenaar zou doen beschamen, is gedagvaard voor de kamer van correctionele politie aldaar, wegens het toebrengen van slagen aan zijne teedere wederhelft.

De voorzitter tot de aanklaagster: Houdt gij de klagte vol, die gij tegen uwen man hebt ingediend?

De vrouw: Zoo lang hij volhoud mijn te slaan, zal ik volhouden hem aan de justitie aan te klagen.

De voorzitter: Dan heeft hij u niet voor de eerste maal geslagen?

De vrouw: Wel meneer, reken ereis an: 15 jaar zijn we getrouwd, en twee à drie roffelslagen per week, da's waarachtig niet te weinig. De laatste maal was het weêr voor mosselen die zijn heerschap mij had geordenceerd bij zijn edeles ontbeid klaar te maken; nou mot je weten, meneer de presendent, daar was er niet, en toe doch ik goed te doen met en vleeschkoekie te bakken; maar jawel, het was niet naar meneer zen zin; en daar begint i me aan den dans. En daar i me rees de vorige maand een arm gebroken at, ben ik op slag en sprong naar de commissaris van politie gegaan, om em ereis een klein boekie van die lievert open te maken, want, ik begrijpie, dat begon mij eindelijk geseid, te vervelen.

Een getuige: BENJAMIN is een mijner vrienden, dien ik zeer goed ken; 't is een goede sul.

De voorzitter: Maar het schijnt toch, dat hij zijne vrouw slaat.

De getuige: O ja, wat dat betreft, da's waar; maar de man heeft gelijk, ik zal er hem ten minste niets over verwijten.

De voorzitter: Als gij niets anders te zeggen hebt, ga dan maar henen. Weet gij dan niet, dat het gansch niet wel gehandeld is, zulke onbeschoftheden goed te keuren.

De getuige: Onbeschoftheden! wel, dat doet zijne vrouw, een schepsel, dat Champagne en Bourgogne drinkt, alsof het water was. Geef haar aan den besten man van de wereld, en indien zijn handap na verloop van drie dagen niet jeuken, dan verbeur ik er mijn hoofd onder.

Eene buurvrouw: Ik ben er bij geweest, dat de beklaagde de mutsen zijner vrouw in het vuur wierp.

De president: Maakt zich deze vrouw wel eens beschonken.

De getuige: Daar versta ik mij niet wel op, want ik ben daarin niet zoo ervaren als deze dames.

De voorzitter: Zonder daarom aan die ondeugd te zijn overgegeven is het toch wel gemakkelijk degenen te onderscheiden die beschonken zijn.

De getuige: Dit is althans zeker, dat deze vrouw wel eens wat anders gebruikte dan hare koffij.

De man: Der koffij, wel jawel koffij! neen, dat slokt ze werentig nie binne.

De voorzitter tot den getuige. Gij verklaart dus, de klaagster dikwijls te zien; heeft haar man haar werkelijk voor eene maand den arm gebroken?

De getuige. Ik zou u niet kunnen zeggen, of de arm precies gebroken was; maar hij was zoo'n beetje uit het lid getrokken, want hij schudde zoo wat.

De voorzitter. Dan was hij toch gebroken?

De getuige. Dat kan ik zoo niet zeggen, ik ben geen vroedvrouw noch ook tickenoppaster.

De voorzitter tot den beklaagde. Gij hebt gehoord; de getuigen verklaren, dat gij gewoon zijt uwe vrouw te slaan.

De beklaagde. Getuigen zijn getuigen, en wat is me vrouw. As er op Gods aardbodem een schepsel bet met 't schepsel wil proberen, dan zal er niet, en leeuw ook niet, maar hij kan 't krijgen. Ik zal je reis 't pâtret van dat schepsel ken. Me vrouw steelt me alles weg, verpandt, verkoopt alles, verzuipt alles, tot zelfs mijne lakens en metrassen. Hou maar reis en inspektie me meubele, daar is de sleutel, je zal zien, de vier muren bloednaakt zijn, want bet behangsel ze ook al verzopen. Da's nou de zuivere waarheid, als me tong geloge heit, dan maggo ze me afkappen.

De voorzitter. Vooronderstel, dat dit alles waar is, dan hebt gij nog het regt niet haar te slaan.

De beklaagde. Da's om 't even, laat ze maar drie dagen bij den heiligsten kerel van het land en als i der dan niet aframmelt, dan ga ik mee aan den euwigdurenden dwangarbeid.

De regtbank geeft nogtans aan dit laatste verzoek geen gehoor, en veroordeelt den beklaagde tot ... gen gevangenisstraf.

De beklaagde rijst op, en de hand opheffende, bij een plegtigen eed wilde zweren, riep hij: ... vorder van deze vrouw, dat ze mij nooit ... zal lastig vallen en mij geld afvragen; ik ... af; zij heeft haren man naar de bocijen laten ... ik zweer haar af tot in het graf; da's zoo ... echtscheiding en daarmeê afgedaan. Ik ... j. a. ja, voor eeuwig."

ZEETIJDINGEN.

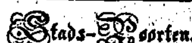
VLISSINGEN, den 4. April. Sedert den 2. dezer ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Royal William, J. Fauvel, Jersey, aardappelen; de J. Fretwurst, Rostock, garst en rogge; Henrich Th... Voss, Rostock, rogge; le Pigeon, J. de Meire, de Ocket, beide Liverpool, tijkpout; Aurora, T. Hinlopen, mos, J. Buck, beide Rostock, rogge; de Zeemeeuw, Noordhoek, Nantes, hoekweit; Commodore, M. J. Kes..., aardappelen; de vrouw Henriette, J. Klee, Triest, ..., moco, J. Dedow, Genua, stukgoed; Hercules, W. ..., Odessa, lijnzaad.

Voor Amsterdam bestemd:

Mentor, K. de Kok, Odessa, lijnzaad.

Opening des morgens ten 5 ure.
Sluiting des avonds ten 8 ...
Finale sluiting. De Waterpoorten ten 9 ure en de kees- en Ouinpoort ten 10 ure.

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN ...